Dosarul nr. 3-333/2023
2-23020965-12-3-09022023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat public la 26.06.2024 în mun.Chişinău
Hotărârea integrală întocmită la 04.10.2024

26.06.2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Instanța compusă din :
Preşedintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” împotriva Consiliului or. Durlești și Primăria or. Durlești, cu privire la constatarea refuzului soluţionării de către pîrîţi a cererii din 10.01.2023, înregistrată la 11.01.2023, cu nr. de intrare 122/23, privind perfectarea proiectului de decizie a Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chişinău nr. 2.21 din 11.03.2010 „*Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pământ cu destinaţie s*ocială din str. *****, Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo-Olandeză”; Obligarea Primăriei or. Durleşti şi a subdiviziunilor sale specializate de a pregăti în modul prevăzut de lege şi a introduce în mod necondiţionat în ordinea de zi la şedinţa Consiliului or. Durleşti, mun. Chişinău, a proiectului de decizie de modificare a deciziei Consiliului or. Durleşti, nr. 2.21 din 11.03.2010, prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pământ cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha, în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dizabilităţi locomotorii și distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treia; Obligarea Consiliului or. Durleşti, mun. Chişinău, să emită actul administrativ de modificare a deciziei Consiliului or. Durleşti, nr. 2.21 din 11.03.2010, prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pământ cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha, în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dizabilităţi locomotorii și distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treia,

a c o n s t a t a t:

La 19.02.2023, Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Constantin Moraru, s-a adresat la Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) cu cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Consiliului or. Durlești și Primăria or. Durlești, solicitând :

- Constatarea refuzului soluţionării de către pîrîţi a cererii din 10.01.2023, înregistrată la 11.01.2023, cu nr. de intrare 122/23, privind perfectarea proiectului de decizie a Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chişinău nr. 2.21 din 11.03.2010 „Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pământ cu destinaţie socială din str. *****, Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo-Olandeză”;

- Obligarea Primăriei or. Durleşti şi a subdiviziunilor sale specializate de a pregăti în modul prevăzut de lege şi a introduce în mod necondiţionat în ordinea de zi la şedinţa Consiliului or. Durleşti, mun. Chişinău, a proiectului de decizie de modificare a deciziei Consiliului or. Durleşti, nr. 2.21 din 11.03.2010, prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pământ cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha, în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dizabilităţi locomotorii și distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treia;

- Obligarea Consiliului or. Durleşti, mun. Chişinău, să emită actul administrativ de modificare a deciziei Consiliului or. Durleşti, nr. 2.21 din 11.03.2010, prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pământ cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha, în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dizabilităţi locomotorii și distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treia.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat următoarele : la 11.01.2023, în temeiul art. 165-166 Cod administrativ, în cancelaria Primăriei Durleşti, mun. Chişinău, sub numărul de intrare 122/23, a fost înregistrată cererea prealabilă, depusă de Fundaţiei Creştine de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, cu privire la emiterea în condiţiile legii, a actului adminisdtrativ de modificare a deciziei Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chişinău nr. 2.21 din 11.03.2010 „Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pământ cu destinaţie socială din str *****, Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo-Olandeză” prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pământ cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha, în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dezabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treiea.

În fapt, prin Decizia Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chişinău nr. 2.21 din 11.03.2010 „Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pământ cu destinaţie socială din str ***** Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo-Olandeză”, s-a decis formarea cu atribuirea ultimei în folosinţă a lotului de pământ cu număr cadastral *****, cu destinaţie socială, suprafaţa de 0,20 ha, pe strada *****, din or. Durleşti, în scopul proiectării şi edificării Centrului de plasament pentru copii cu dezabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treiea.

Ca urmare a recepţionării Deciziei nr. 2.21 din 11.03.2010, Fundaţia Creştină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, a achitat către SRL „Consarhdex-lux”, serviciile pentru elaborarea proiectului Centrului de plasament, în sumă totală de 5000 EURO (cinci mii euro).

La fel, au fost achitate servicii şi pentru delimitarea liniilor roşii, planul geometric elaborat de către „Imobil Terra Grup”, SRL, geodezia, conform bonurilor de plată eliberate de însăşi Primăria oraşului Durleşti.

Mai mult, planul geometric cu toate anexele la el a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial cu numărul cadastral *****648, încă la data de 25.05.2010, fapt ce se confirmă prin ştampila autorităţii vizate pe setul de documente anexat la prezenta cerere.

Peste un an de zile, în circumstanţe dubioase, prin Decizia Consiliului local Durleşti nr. 13 din 14.02.2011, a fost anulată Decizia consiliului or. Durleşti nr. 2.21 din 11.03.2010 Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pământ cu destinaţie socială din str. *****, Fundaţiei Creştine de Ajutoare „Moldo-Olandezăi”, decizie care a fost contestată în instanţa de judecată.

Ulterior, prin decizia irevocabilă a Colegiului Civil al Curţii de Apel Chişinău, din 13.09.2012, a fost admis recursul declarat de către Fundaţia Creştină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, a fost casată Hotărîrea judecătoriei Buiucani, mun. Chişinău, din 14.11.2011, în pricina civilă la cererea de chemare în

judecată, depusă de Fundaţia Creştină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, către Consiliul orăşenesc Durleşti, Primarul or. Durleşti, cu privire la anularea actului administrativ şi repararea prejudiciului cauzat, cu emiterea unei noi Hotărîri conform cărei :

S-a admis acţiunea în pricina civilă la cererea de chemare în judecată, depusă de Fundaţia Creştină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, către Consiliul orăşenesc Durleşti, Primarul or. Durleşti, cu privire la anularea actului administrativ și repararea prejudiciului cauzat.

Sa anulat Decizia Consiliului local Durleşti nr. 1.20.1 din 14.02.2011, cu privire la anularea Deciziei consiliului or. Durleşti nr. 2.21 din 11.03.2010, cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pămînt cu destinaţie socială din str. *****, Fundaţiei Creştine de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, în rest cerinţele au fost respinse ca neîntemeiate.

Aşadar, decizia Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chisinău nr. 2.21 din 11.03.2010 „Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pămînt cu destinaţie socială din str. ***** Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo-Olandeză” prin decizia irevocabilă a Colegiului Civil al Curţii de Apel Chişinău, din 13.09.2012, a fost recunoscută perfect legală, pînă în prezent este în vigoare şi urmează a fi executată.

Ulterior, conform informaţiei obţinute, lotul de pămînt cu pricina, înregistrat cu numărul cadastral *****648, în circumstanţe dubioase, a fost valorificat de către un oarecare agent economic, și la moment este construit un bloc de locuit multietajat, dat în exploatare şi populat de persoane, fapt confirmat de către Primarul or. Durleşti, Eleonora Şaran, prin răspunsul nr. 250/22 din 18.04.2022.

Deşi există decizia Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chişinău nr. 2.21 din 11.03.2010, a cărei legalitate a fost confirmată prin hotărîre judecătorească irevocabilă prin care administraţia publică locală Durleşti este obligată de a transmite în folosinţă un teren cu suprafaţa de 0,20 ha., către Fundaţia Creştină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, unii factori de decizie din cadrul Consiliului local şi al Primărirei oraşului Durleşti, pe parcursul anilor, categoric refuză executarea hotărîrii judecătoreşti irevocabile, ignorînd multiplele adresări din partea Fundaţiei, pentru identificarea soluţiilor în acest sens de către Consiliul oraşului Durleşti mun. Chişinău.

În urma acţiunilor abuzive exteriorizate probabil din interese personale a unor factori de decizie din cadrul administraţiei publice locale Durleşti, au fost prejudiciate şi în continuare i se prejudiciază interesele Fundaţiei Creştine de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, care depăşesc suma de 5000 EURO, (cinci mii curo), cheltuieli suportate de Fundaţie pentru documentaţia de proiect pentru construcţia de la „zero” a unui Centru de plasament pe terenul cu destinaţie socială din str. ***** din or. Durleşti, inclusiv cheltuieli pentru perfectarea şi înregistrarea actelor.

Caracterul tendenţios al acţiunilor factorilor de decizie din cadrul administraţiei publice locale Durleşti, manifestat prin refuzul executării benevole a Deciziei nr. 2.21 din 11.03.2010, îl desprinde şi din răspunsul Primarului oraşului Durleşti, Eleonora Şaran, cu nr. 1432/19 din 19.07.2019, după cum urmează :

„Prin prezenta, Vă aduc la cunoştinţă, că cererea Dvs., sub nr. 2058/19, din 10.07.2019, privind identificarea unui teren cu suprafaţa de 0,20 ha, în intravilanul localităţii în scopul realizării deciziei nr 2.21 din 11.03.2010, va fi examinată la următoarea şedinţă a Comisiei financiare a Consiliului or. Durleşti, care va avea loc probabil după alegerile locale din data de 20.10.2019, după care va fi inclusă în ordinea de zi a şedinţei Consiliului or. Durleşti, despre decizia Consiliului referitor la examinarea cererii veţi fi informaţi suplimentar de către Inginerul cadastral al Primăriei or. Durleşti”.

Aceeaşi situaţie o constată inclusiv şi din răspunsul Primarului Eleonora Şaran nr. 950/22 din 18.04.2022.

Pînă în prezent Fundaţiia Creştină de Ajutoare Moldo-Olandeză, deşi a insistat în repetate rînduri, nu a primit careva răspuns dacă a fost sau nu pusă în discuţie la una din şedinţele consiliului or. Durleşti, decizia Consiliului oraşului Durleşti, nr. 2.21 din 11.03.2010, vis-a-vis de atribuirea în schimb a unui lot de pămînt în folosinţă cu destinaţie socială, cu suprafaţa de 0,20 ha, în intravilanul or. Durleşti, în scopul edificării Centrului de plasament pentru copii cu dezabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treiea.

Reieterează că decizia Consiliului oraşului Durleşti, nr. 2.21 din 11.03.2010, este menţinută în vigoare prin Decizia irevocabilă a Colegiului civil al Curţii de Apel Chişinău din 13.09.2012.

Consideră relevant de a reaminti că Fundaţia Creştină de Ajutoare „Moldo-Olandeză" şi-a demonstrat deja devotamentul şi fidelitatea în cadrul diferitor proiecte sociale şi anume pe parcursul anilor 2009-2014, Fundaţia a colaborat cu Primăria or. Durleşti, asigurînd instituţiile de învăţămînt şi celor preşcolare din subordine cu mobilier nou, rechizite şcolare, îmbrăcăminte, încălţăminte, produse alimentare etc.

Mai mult, un număr impunător de bătrîni singuratici au fost asiguraţi cu colete cu produse alimentare, îmbrăcăminte, încălţăminte, inclusiv suportul de operare la ochi, conform listei prezentate de Primarul de atunci al localităţii, Nicolae Crudu.

Atribuirea în folosinţă a unui lot de pămînt cu destinaţie socială Fundaţiei Creştine de Ajutoare „Moldo-Olandeză", pentru construcţia unui centru de plasament pentru păturile social vulnerabile, este în interesul comunităţii, totodată construcţia centrului de plasament va genera şi alte proiecte sociale care vor veni să ajute persoanele vulnerabile din unitatea administrativ teritorială.

Schimburile de terenuri în baza art. 14 al Legii nr.436 din 28.12.2006 „Privind administraţia publică locală" se fac prin decizia consiliului local, în speţa dată prin decizia consiliului local al or.Durleşti.

Conform prevederilor art. 26 alin.(1) al Legii menţionate, Primarul este autoritatea reprezentativă a populaţiei unităţii administrativ-teritoriale şi executivă a consiliului local.

Astfel fiind spus, Primăria or. Durleşti în persoana primarului, în calitate de autoritate publică executivă, este obligată să perfecteaze toate actele necesare în vederea executării deciziei Consiliului deja votate, or, în sensul art. 29 alin.(1) lit. a) al Legii RM nr. 436 din 28.12.2006, privind Administraţia publică locală, anume primarul localităţii asigură executarea deciziilor consiliului local.

Conform prevederilor art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudicial a litigiilor administrative.

La 11.01.2023, de către Fundaţia Creştină de Ajutoare „Moldo-Olandeză", în cancelaria Primăriei comunei Durleşti, sub numărul de intrare 122/23, a fost înregistrată cererea prelabilă privind întreprinderea acţiunilor concrete de asigurare a schimbului lotului de pămînt cu un alt lot de pămînt sub construcţie, pentru FCA „Moldo-Olandeză", să-şi poată valorifica dreptul de folosinţă în vederea realizării scopurilor nobile propuse.

La dada de 13.01.2023, la adresa de e-mail a Cabinetului Avocatului „Constantin Moraru" de la Primăria or. Durleşti a parvenit o notă informativă cu numărul de ieşire 121/23, prin care a fost informat că conform prevederilor art. 80 alin.(3) Cod administrativ, sa refuzat examinarea cererii prealabile.

Conform prevederilor art. 64 alin.(2) Cod administrativ, refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a ei.

Conform prevederilor art. 17 Cod administrative, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform prevederilor art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ.

Conform prevederilor art. 206 alin.(1) lit, b) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare).

În sensul art. 209 Cod administrativ, termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ a fost respectat, or, refuzul de examinare a cererii prealabile a fost emis la data de 13.01.2023, respectiv termenul de 30 zile expiră la data de 11.02.2023.

Prin referința din 19.09.2023, r/pîrîtului, Consiliul or.Durlești – avocatul Pavel Croitoru, a solicitat declararea acțiunii ca inadmisibilă (f.d. 51-57).

În ședința de judecată de examinarea și soluționarea în fond a acțiunii, reprezentantul reclamantului Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză" - avocatul Constantin Moraru, a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, pe motivele de fapt și de drept indicate în acțiune.

R/pîrîților, Consiliului or. Durlești și Primăria or. Durlești, în ședința de judecată nu s-au prezentat, instanța însă în temeiul art.218 lit. d) Cod Administrativ, a dispus soluționarea acțiunii în lipsă.

Examinînd cererea de chemare în judecată, audiind explicaţiile părţilor, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că acţiunea urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 20 Cod Administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. În sensul respectiv, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 5 Cod Administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Instanța constată că, acţiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant la instanţa competentă jurisdicţional şi teritorial, este înaintată în termenul legal, a utilizat corect tipul acțiunii în contestare conform art. 206 alin.(1) lit.b) Cod Administrativ pentru revendicarea drepturilor sale.

Prin urmare, instanța consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod Administrativ, nu se regăsesc.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Materialele cauzei denotă că, prin decizia Consiliului or.Durlești nr.2.21 din 11.03.2010, s-a decis :

1. A permite formarea bunurilor imobile cu suprafaţa de - 0,20 ha. din sectorul cu nr.cadastral *****, atribuindui adresă poştală : or.Durleşti, str.***** şi înregistrarea lui după APL la OCT Chişinău;

2. Se atribuie în folosinţă Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo- Olandeză" lotul de pământ cu destinaţie socială din str. *****, cu suprafaţa de 0,20 ha, în scopul proiectării şi construcţiei de menire socială „Centru de plasament a copiilor cu desabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare persoanelor de vîrsta a treia", conform planului anexat;

3. Secţia arhitectură şi inginerul cadastral, după competenţe :

3.1. Va elibera beneficiarului certificatul de urbanism pentru proiectarea obiectivului şi autorizaţia pentru construcţia obiectivului „Centru de plasament a copiilor cu desabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare persoanelor de vîrsta a treia" în conformitate cu legislaţia în vigoare;

3.2. Va perfecta şi elibera titlul de autentificare a dreptului deţinătorului de teren, cu regimul juridic al terenului - folosinţă, după prezentarea documentaţiei de proiect aprobată în modul stabilit;

4. Fundaţia Creştină de Ajutorare „Moldo-Olandeză" se obligă :

4.1. Să obţină de la secţia arhitectură actul de transferare a liniilor roşii, în baza căruia se indică pe teren lotul de pământ atribuit;

4.2. Să elaboreze documentaţia de proiect a obiectivului „Centru de plasament a copiilor cu desabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare persoanelor de vîrsta a treia" şi s-o coordoneze cu serviciile de resort, în termen de un an, precum şi să o aprobe la secţia arhitectură a Primăriei or.Durleşti;

4.3. După aprobarea documentaţiei de proiect să obţină autorizaţia pentru executarea lucrărilor de construcţie a obiectivului „Centru de plasament a copiilor cu desabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare persoanelor de vîrsta a treia";

4.4. Să construiască obiectivul „Centru de plasament a copiilor cu desabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare persoanelor de vîrsta a treia" în termen de doi ani de la data obţinerii autorizaţiei de construcţie;

4.5. Să supună recepţiei finale obiectivul în modul stabilit.

4.6. Să obţină în modul stabilit titlul de autentificare a dreptului deţinătorului de teren, cu regimul juridic al terenului - folosinţă, după aprobarea documentaţiei de proiect;

4.7. Să înregistreze la Oficiul cadastral teritorial Chişinău titlul de autentificare a dreptului (de folosinţă) deţinătorului de teren;

4.8. Să se înregistreze ca deţinător de teren la Oficiul fiscal teritorial după înmânarea titlului de autentificare a dreptului deţinătorului de teren;

5. Se solicită:

5.1. Inspectoratului fiscal de stat Chişinău să asigure perceperea impozitului funciar în funcție de suprafața lotului stabilit în prezenta decizie;

5.2. Oficiul Cadastral teritorial Chișinău să înregistreze dreptul asupra bunului imobil, în modul stabilit;

6. Primarul or.Durlești, dl Nicolae Crudu, v-a asigura controlul îndeplinirii prevederilor prezentei decizii.

Prin decizia Consiliului or.Durlești nr.1.20.1 din 14.02.2011, s-a dispus : anularea deciziei Consiliului or.Durlești nr.2.21 din 11.03.2010.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13.09.2012, fiind casată hotărîrea Judecătoriei s.Buiucani, Chișinău, din 14.11.2011, și respectiv admisă acțiunea înaintată de către Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză" împotriva Consiliului or. Durlești și Primăria or. Durlești, a fost anulată decizia Consiliului or.Durlești nr.1.20.1 din 14.02.2011 (f.d.17-19).

La 06.04.2022, reprezentantul Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză" - avocatul Constantin Moraru, a solicitat Primăriei or.Durlești : executarea hotărîrii judecătorești prin prisma neexecutării deciziei Consiliului or.Durlești nr.2.21 din 11.03.2010.

Drept răspuns la respectiva cerere, Primăria or.Durlești, prin răspunsul din 18.04.2022, a adus la cunoștință reprezentantului următoarele : „Decizia la care face trimitere petiţionara, se refera la darea în folosinţă, şi nicidecum transmiterea în proprietate, iar în acest sens nu a fost întocmit nici un act juridic de predare-primire a bunului imobil, nu a fost intocmit contract de arendă/locaţiune; Ulterior, terenul respectiv a fost comasat cu alte terenuri, prin care s-a format un bun imobil integru cu nr. Cadastral *****683 , str.*****, care la moment se află complex de blocuri locative multietajate. Astfel, „Primăria or.Durleşti este în imposibilitate de a executa Decizia Consiliului or.Durleşti nr. 2.21 din 11.03.2010. Conform art.141 alin.(2) lit. b) din Codul Administrativ. Un act administrativ individual este nul dacă din motive reale nimeni nu-l poate executa" (f.d.21-23).

Prin cererea din 11.01.2023, reprezentantul Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză" - avocatul Constantin Moraru, a solicitat Consiliului or. Durlești și Primăriei or. Durlești : în scopul realizării/executării Deciziei Consiliului or.Durleşti nr. 2.21 din 11.03.2010, de a emite în condiţiile legii actul administrativ de modificare a deciziei Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chişinău nr. 2.21 din 11.03.2010 „Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pămînt cu destinaţie socială din str. *****, Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo-Olandeză" prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pămînt cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha. în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dezabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treiea (f.d.11-14).

Prin răspunsul Primăriei or.Durlești din 13.01.2023, adresat reprezentantului Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză" - avocatul Constantin Moraru, fiind menționate prevederile art.77 Cod Administrativ, s-a comunicat despre faptul că : anterior prin răspunsul din 18.04.2022 respectiva solicitare a fost examinată, motiv din care cererea din 11.01.2023, nu se examinează (f.d.20).

Iar la 09.02.2023, Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză", reprezentată de avocatul Constantin Moraru, a sesizat instanța de contencios administrativ cu respectiva cerere de chemare în judecată.

Conform art. 22 Cod Administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor

publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform art. 93 Cod Administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 Cod Administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile şi deciziile contestate se examinează din oficiu în privinţa existenţei greşelilor procedurale şi aplicării corecte a dreptului material.

Conform art. 195 Cod Administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169–171.

Conform art. 206 Cod Administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare);

d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act

Conform art. 218 Cod Administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii:

a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;

b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă;

c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

Conform art. 219 Cod Administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Conform art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Conform art. 137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Pentru început, instanța va pune în evidență că, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

În accepțiunea Codului administrativ, competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative.

Instanța menționează că, autorităţile administraţiei publice locale intervin cu reglementări în toate domeniile ce ţin de competenţa lor. Competenţa autorităţilor locale este expres determinată de legile de bază şi de legile conexe.

Potrivit art. 14 alin. (2) lit. b) al Legii privind administraţia publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006, pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întîi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competenţe : administrează bunurile domeniului public şi ale celui privat ale satului (comunei), oraşului (municipiului).

Conform art. 18 al Legii nr. 436-XVI, (1) Şedinţa consiliului se desfăşoară conform ordinii de zi propuse de primar sau de consilierii care, în condiţiile art.16, au cerut convocarea lui.

Având vedere prevederile legale menţionate, instanța reține că, Primăria or. Durlești, emiţând răspunsul din 13.01.2023, şi-a atribuit competenţa deliberativă a Consiliului or.Durlești şi a emis un act cu încălcarea competenței, fapt care afectează direct legalitatea acestuia. Or, potrivit art. 21 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative.

Instanța reține că, art. 29 al Legii privind administraţia publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006 reglementează atribuţiile de bază ale primarului, iar din analiza acestora nu se atestă competența Primarului de a soluția astfel de cereri, la caz cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză", cu privire la emiterea actului administrativ de modificare a deciziei Consiliului oraşului Durleşti, mun. Chişinău nr. 2.21 din 11.03.2010 „Cu privire la atribuirea în folosinţă a unui lot de pământ cu destinaţie socială din str. *****, Fundaţiei Creştine de Ajutorare „Moldo-Olandeză" prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pământ cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha. în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dezabilităţi locomotorii şi distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treiea (f.d.11-14).

Într-o altă ordine de idei, Completul judiciar menționează că, în conformitate cu prevederile art 28 alin. (2) Cod administrativ, procedura administrativă se realizează în scris, dacă caracterul urgent al măsurii nu cere o realizare verbală a procedurii administrative.

Conform art.69 alin. (1) Cod administrativ, procedura administrativă se iniţiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă iniţiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acţiuni procedurale, iar cea iniţiată la cerere se consideră iniţiată din momentul depunerii cererii.

Potrivit art. 70 alin. (1) Cod administrativ, dacă iniţiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanţii despre aceasta în decursul unui termen rezonabil.

Conform art. 82 alin. (1) Cod administrativ, dacă procedura administrativă trebuie realizată în scris conform art.28 alin.(2) sau se realizează în scris, autoritatea publică întocmeşte, odată cu iniţierea procedurii, un dosar, care va conţine toate documentele ce se referă la procedura în cauză.

Potrivit art. 97 Cod administrativ, (1) Înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele şi circumstanţele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. (2) Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Cu raportare la speța în cauză, instanța reține că, Primăria or.Durlești, până la emiterea actului administrativ, materializat prin Nota Informativă din 13.01.2023 (f.d.20), nu a inițiat în modul stabilit de lege o procedură administrativă și nici nu a întocmit un dosar administrativ în conformitate cu prevederile legale menționate anterior, fapt recunoscut în textul referinței.

Primăria or.Durlești la examinarea cererii depuse de Fundaţia Creştină de Ajutorare „Moldo-Olandeză" la data de 11.01.2023, trebuia să elucideze aspectul de competență, precum și dezideratele titularului cererii din perspectiva chestiunilor ce pot fi soluționate de autoritatea publică destinatară.

În acest sens, autoritatea publică pârâtă era obligată să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora. (art. 85 alin. (3) din Codul administrativ) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. (art. 22 din Codul administrativ).

Primăria or.Durlești a examinat superficial cererea depusă de Fundaţia Creştină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” la data de 11.01.2023, din moment ce a omis să identifice cerințele acesteia și cadrul juridic ce reglementează respectivul raport juridic, metamorfozat în unul litigios.

În contextul certitudinii juridice, orice persoană căreia nu i-au fost satisfăcute cerințele legale de către o autoritate publică trebuie să cunoască într-o formă explicită motivele care au stat la baza unei asemenea hotărâri. Enunțarea abstractă și evazivă a normei legale fără a o proiecta situației faptice nu îndeplinește dezideratele abordate mai sus.

Din conținutul cadrului legal aplicabil raportului juridic litigios rezidă că, pretențiile reclamantului sunt subordonate unor criterii clare și univoce, de care autoritatea publică abilitată urmează să țină cont în mod obligatoriu, raționament ce consolidează că suntem în prezența dreptului discreționar al autorității publice și nicidecum a oportunității.

În segmentul dat, instanța va evidenția că, legalitatea, oportunitatea, discreția reprezintă dimensiuni juridice distincte ale actelor administrative care nu urmează a fi confundate. O asemenea concluzie nu rezidă direct din Codul administrativ, care nu definește în general noțiunea de oportunitate sau dreptul discreționar, însă se deduce dintr-o analiză multiaspectuală a legislației conexe și doctrinei juridice.

Legalitatea unui act administrativ poate fi verificată prin raportare la următoarele condiții generale: conformitatea cu dispozițiile constituționale, cu legile adoptate de Parlament şi cu toate actele normative cu forță juridică superioară; competența emitentului; forma şi procedura prevăzută de lege. Principiul legalității evocă acea calitate a actului administrativ de a corespunde legii în accepțiunea lato sensu, atât din punct de vedere al categoriilor de acte normative incluse în sintagma lege, cât și din punct de vedere al prescripțiilor legii în ceea ce privește forma, fondul și limitele competenței organului care emite actul administrativ.

Prin oportunitate înțelegem realizarea sarcinilor și atribuțiilor legale în termen optim, cu cheltuieli minime de resurse materiale și spirituale, dar cu eficiența cât mai mare, precum și alegerea celor mai potrivite mijloace pentru realizarea scopului legii. Oportunitatea vizează: momentul în care se adoptă actul administrativ (actualitatea), locul şi condiţiile concrete în care urmează să se aplice un act administrativ, conformitatea cu scopul legii, mijloacele, durata, calitatea vieţii şi interesul public.

Dreptul de apreciere sau puterea discreţionară reprezintă acea marjă de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorităţi astfel ca, în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor, să poată recurge la orice mijloc de acţiune în limitele competenţei sale. Dincolo de aceste limite, autoritatea respectivă va acţiona cu exces de putere ce poate fi cenzurat în instanţa de judecată.

Chestiunea oportunității actelor administrative este strâns legată de dreptul de apreciere (puterea discreționară) al organelor administrației de stat care reprezintă o facultate recunoscută de lege a acestor subiecţi de drept în alegerea soluţiilor celor mai adecvate pentru aplicarea eficientă a legii.

Legislatorul autohton prin dispoziția art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, a exceptat expres de la controlul judecătoresc, segmentul de oportunitate a actului administrativ, totodată a limitat competențele instanței în verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar la următoarele elemente: luarea în considerare a tuturor faptelor relevante; respectarea limitelor legale ale dreptului discreţionar; exercitarea dreptului discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Primăria or.Durlești urmează să țină cont că în domeniul său de activitate focusat pe cererea depusă de Fundaţia Creştină de Ajutorare „Moldo-Olandeză” prima nu se va putea ghida pe oportunitate, mai mult, va stabili dacă se poate prevala de un drept discreționar sau dreptul corelativ al reclamantului este conectat la obligațiunea autorității publice pârâte.

În consecință, instanța va obliga Primarul or.Durlești de a introduce în ordinea de zi a ședinței Consiliului or.Durlești cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” din 11.01.2023, înregistrată cu nr.122/23, ținînd cont de raționamentele reflectate în partea motivată a hotărîrii judecătorești. Or, în circumstanțele descrise supra, obligarea Consiliului or. Durleşti, mun. Chişinău, să emită actul administrativ de modificare a deciziei Consiliului or. Durleşti, nr. 2.21 din 11.03.2010, prin identificarea cu transmiterea în schimb în superficie a unui alt lot de pămînt cu suprafaţa nu mai mică de 0,20 ha, în intravilanul or. Durleşti, mun. Chişinău, pentru construcţia Centrului de plasament pentru copii cu dizabilităţi locomotorii și distribuirea ajutoarelor umanitare pentru persoanele de vîrsta a treia, este prematură.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. b) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” împotriva Consiliului or. Durlești și Primăria or. Durlești, ***se admite parțial***.

Se obligă Primarul or.Durlești de a introduce în ordinea de zi a ședinței Consiliului or.Durlești cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” din 11.01.2023, înregistrată cu nr.122/23.

În rest, acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru